

BON VIURE - BON CONVIURE

La nostra Agenda 2011 va arribar fins a Déu: «Quin Déu?», es preguntava. Semblava que ja no es podria anar més lluny; s'hauria arribat al Misteri. La veritat és que es pot i s'ha d'anar més lluny, apropant-nos-hi més, endinsant-nos-hi més, traduint la vivència del Misteri-Déu, humanament i històricament, descobrint-lo i acollint-lo en els passos continus de la seva família humana. El 2011 l'Agenda es preguntava «Quin Déu?»; ara, el 2012, es pregunta: «Quina Humanitat?». Quina Humanitat podem i volem ser; quina vida podem i volem viure; quina convivència anhelem.

Des del seu primer número, fa 21 anys, la nostra Agenda ha assumit el repte d'aportar, modestament però amb molta passió, en l'anàlisi i el compromís de les Grans Causes de la Nostra Amèrica. Però allargant l'horitzó ha esdevingut una agenda llatinoamericana i **mundial**. Les grans causes són inevitablement mundials, sobretot ara en temps de globalització. I són causes grans perquè comprenen les nostres vides, la societat, el planeta, l'univers...

Hem confessat sempre que les nostres causes «valen» més que la nostra vida, perquè són elles les que donen sentit a la vida. Som allò que estimem, allò que fem, allò que somiem. Una paraula somiadora i militant ve acompanyant l'Agenda en totes les seves conjectures i propostes: «Utopia». Som impenitentment somiadors; creiem, amb el proverbi etiop, que «tribu que no somia és tribu morta».

Aquesta Agenda 2012 també somia i, reforçant la viabilitat dels nostres somnis, s'associa a la trobada d'una altra paraula, fecunda matriu de la utopia ancestral dels nostres pobles indígenes, recuperada avui quan definitivament s'ensorren certes paraules «majors», veritables dogmes d'un suposat «ben estar», d'un progrés sense límits, d'una història arribada al seu «més enllà no hi ha res més». Són tan ridículament majors aquestes certes paraules que arriben a l'extrem de condensar la felicitat en una ampolla de coca-cola.

Aquesta paraula alliberadora, en versió andina *Sumak Kawsay*, el Bon Viure, ens ve a trobar com un evangeli de vida possible, digne i per a totes les persones i tots els pobles. Bona nova del Bon Viure davant del mal viure de la immensa majoria i contra «la bona vida», insultant, blasfema, d'una minoria que intenta ser i estar-se ella sola a la casa comuna de la Humanitat.

«Bon Viure-Bon Conviure» proclama l'Agenda, perquè és inimaginable una bona vida humana que no sigui una bona convivència humana. Som relació, sociabilitat, comunió, amor. Se sobreentendria que una bona vida personal ha de ser també comunitària; però és millor destacar-ho explícitament, per no caure en sobreentesos que ignoren allò que s'ha d'entendre i assumir, vitalment, radicalment. Jo sóc jo i la Humanitat sencera. Dos són els problemes i les solucions: la resta de les persones i jo. Això gairebé no es pot "sobreentendre"; s'ha de cridar.

El CIMI, Consell Indigenista Missioner, de Brasil, va treure per la Setmana dels Pobles Indígenes 2011, un tríptic de conscientització i de compromís amb la Causa Indígena, amb aquest títol: «Vida per a tothom i per sempre». Afegint: «La Mare Terra clama pel Bon Viure». I el CIMI defineix: «El concepte del Bon Viure va en la direcció oposada a un model de desenvolupament que considera la terra i la natura com a productes de consum... El Bon Viure és un sistema de vida que es contraposa al capitalisme, perquè aquest últim s'ha constituït en un model de mort i explotació...». «S'ha de pensar el Bon Viure com un sistema de vida viable, tenint en compte la dimensió històrica i les possibilitats que ofereix per al futur. Per això és necessari considerar el Bon Viure com a alternativa al model capitalista, fent memòria històrica, tenint en compte la vida i els anhels, no pas precisament dels vencedors», sinó i sempre i radicalment la vida, els anhels, el plor i la sang dels vençuts. «Per practicar el Bon Viure és necessari escoltar allò que diuen aquells que lluiten cada dia per un món més fraterno i just».

El professor Dávalos diu que «els moviments socials, i en especial el moviment indígena, han proposat un nou paradigma de vivència i convivència que no s'assenta ni en el desenvolupament ni en la noció de creixement, sinó en nocions diferents com la convivialitat, el respecte a la natura, la solidaritat, la reciprocitat, la complementarietat».

El tríptic del CIMI invoca «vida per a tothom i per sempre». Aquest «sempre» que acompanya al llarg de la història l'ansietat i l'esperança de la Humanitat mortal. No es pot pensar la vida sense pensar la mort. No es pot pensar el Bon Viure si no es pensa simultàniament el Bon Morir. La mort és el darrer gran detall de la vida, el darrer vers del sonet. Si no hi ha resposta per a la mort no hi ha resposta per a la vida. Agraïnt i accionant tot allò que de «qualitat de vida» ens poden aportar la filosofia i la ciència, apel·lem definitivament l'Esperança. Bon Viure-Bon Conviure-Bon Morir.

Jesús de Natzaret, profeta de la Utopia més gran («que siguem bons com Déu és bo, que ens estimem com Ell ens va estimar, que donem la vida per les persones que estimem»), va promulgar, amb la seva vida i amb la seva mort i la seva victòria sobre la mort, el *Sumak Kawsay* del Regne de Déu. Ell és personalment un paradigma, perenne i universal, del Bon Viure, del Bon Conviure, del Bon Morir.

